

Конференция: "ПАМЕТ И ИСТИНА"
ЮЗУ "НЕОФИТ РИЛСКИ," гр. Благоевград
28 - 31 октомври 2009г.

Константинос Марицас

ПАМЕТ

Паметта е връзката ни, пъпната ни връв, с миналото. Паметта е лична и социална. Тук ни интересува само социалната памет – пъпната връв между поколенията. Как нашето поколение „помни” фактите от предишните поколения, как се изгражда паметта между поколенията, как се предават знанията, истината и лъжата, между поколенията през вековете?

Единственото средство за това е езикът. Само чрез езика е възможно предаването на знания от поколение на поколение. Само чрез езика е възможно създаването на социалната памет – спомени от факти, които нашето поколение не е изживяло, но са изживяни от човечеството стотици и хиляди години преди. Чрез езика е създадена социалната памет, която животните нямат, която е коренната разлика между човека и животните.

Но защо и как е създаден езикът?

Нека се пренесем във времето, когато човекът решил да напусне естествения подбор и да се премести в цивилизацията. Тогава са се появили новите критерий за избор на мъжа от жените – език, красота и богатство. „Може би, както казва Lily Tomlin, човекът изобретил езика, за да удовлетвори дълбоката си потребност да се оплаква.”¹ Не, мъжът създаде езика, за да удовлетвори дълбоката си потребност да бъде

¹ Steven Pinker, *Езиковият инстинкт*, изд. Катоптро, Атина, 2000, стр. 400.

избиран от жените. Чрез езика той говорел лъжи, за да изтъкне себе си като герой. Целта на езика е да лъжем. Ако целта беше истината, тогава нямаше да има нужда от език - всички знаят истината: „Защото и най-искрените събеседници рядко изговарят истината, цялата истина и само истината?“² Целта на езика е лъжата, истината я знаем всички. „Аз убих мечката“ е може би първата фраза-лъжа, която казал (слабият) мъж на жена с цел да се сноши с нея.

От фразата-лъжа „Аз убих мечката“ е тръгнал езикът. Тя разкрива картината, в която мъжът убива мечката: „Думата крие в себе си една история, един емпиричен разказ ...“³ Паметта на човечеството! Всяка нова лъжа, нова картина, която създавала мъжката лъжа или фантазия, трябвало да се изрази с нещо старо и познато, извадено от паметта. Затова днес съществуват изрази като: „монахиня = стърнище в полето“, „къща = керемида“, „разцъфнал бадем = невеста“, „камила = кораб в пустинята“, но и „извори от привърженици“, „творбата прави корем“, „женска задница“ и т.н. Новото и днес се изразява с някоя стара картина.

Коя била обаче първата картина, от която започнал горният процес? Какво имал на свое разположение мъжът, за да опише на жената картините, които искал да ѝ предаде? Само тялото си. Първата картина била тялото (мъжкото): „Трябва да отбележим, че на всички езици голяма част от изразите, с които означаваме неодушевените неща, са взети от наименованията на човешкото тяло, от отделните му части, от чувствата и страданията му: ето как *глава* наричаме някой *верх* или някое *начало*; *лице* или *гръб* се използват за *отпред* или *отзад*; всеки *отвор* е *уста*, казваме *очи на гроздето*, казваме *зъбите на гребена*, *брада на корените*, *език на земята*; *гърло на клисурата*; освен това казваме *една шепа* за *малко хора*, *сърце* вместо *център*, *крак* - за *край* или *основа*. *Плодовете* имат *плът*, говорим за *рудна жила*, *виното* е *кръвта на гроздето*, *земята* има *вътрешности*, *небето* се *сmee*, *вятърът* *свири*, а *водата* *мърмори*.“⁴

По този начин езикът е носител на паметта по два начина:

² Steven Pinker, виж по-горе, стр. 37.

³ Кости Папайорги, *Олио и оцет*, изд. Кастаниотис, Атина, 2001, стр. 140.

⁴ Кости Папайорги, виж по-горе, стр. 61

1. Като писменост. Всяко поколение оставя писмени следи след себе си за следващите поколения.
2. Като думи. Всяко поколение използвайки го променя езика несъзнателно. Тези промени са отпечатъците на поколението и са красноречиви свидетели за живота му.

Първият начин крие истини и лъжи. Предмет на историята е да разграничи истината от лъжата.

Вторият начин крие само истини, защото е несъзнателен. Предмет на етимологията е да открие скритата истина.

ИСТИНА (И ЛЪЖА)

Определението за „истина“ в случая може да се приеме като първично понятие, без определение. Човек знае „истината“ за всеки обект или събитие, което схваща чрез сетивата. Истината е навсякъде, достатъчно е някой да може да я разбере и да я формулира.

Разбирането и формулирането на „истината“ или на всичко, което смятаме истина, е „знание“. Сентенцията на Добжански, че: „Най-драматичното откритие в науката става тогава, когато някой изведнъж види истината, която е била пред очите на целия свят“⁵, изразява напълно по-горното твърдение. Дарвин формулира принципа на естествения подбор - принцип, който бил познат не само на хората, но и на живата, а може би и на неживата, природа. На всички е известен този принцип, Дарвин обаче го формулирал, „кръстил“ го: „Нарекох този принцип, според който се запазва всяка малка промяна, стига да е полезна, с термина естествен подбор, за да подчертая връзката му с човешката възможност за подбор.“⁶ С две думи, Дарвин каза истината, че приспособеният, силният оцелява!

ЛЪЖА

„Малките хора обаче много лъжат“⁷

⁵ Предговор на Ст. Алахиоти в: Ч. Дарвин, Произход на видовете изд. Пан. Патрон, Патра 1997, стр. 19

⁶ Ч. Дарвин, виж по-горе, стр. 86

⁷ Фридрих Ницше, *Така рече Заратустра (Свърхчовекът)*, изд. Дамианос, Атина, стр. 175

За да се определи „лъжата“, трябва да видим как се родила нуждата от нея.

Както вече бе споменато, „*Аз убих мечката*“ е може би първата лъжа, която изрекъл слабият мъж на жена, за да се сноши с нея. Как обаче слабият мъж помислил да изрече лъжа? Във въпроса се съдържат понятия, които трябва да се определят: *знание, мисъл, език, лъжа, смисъл*.

Нека анализираме „развитието“ на слабия мъж:

- Хората били цивилизовани, следователно и слабият мъж имал право да бъде избран от жените за възпроизводство по познатите ни критерии. Винаги обаче силният го превъзхождал.

- Слабият забелязвал, че който убие мечка, бил избран от жените (*знание*).

- Слабият разбрал, че за да бъде избран, трябвало и той да убие мечка (*знание*).

- Слабият, не можейки да убие мечка, си представил, че я убива (*мисъл*).

- Слабият представил измислицата си като истина пред жените, за да го изберат за възпроизводство (*лъжа*).

- Слабият описал лъжата като истина на жените (език, художественост).⁸ Силният убил мечката, слабият го нарисувал, направил изкуство.

От по-горното произлизат следните изводи:

- Цел на езика е (мъжката) лъжа, истината я знаят всички жени. Лъжата обаче зависи от околните фактори. Например: „*слабият убие мечката*“, „*слабият налови рибата*“, „*слабият донесе вода*“ и т.н. Следователно: „...системата на езика, който говори един етнос, отразява космогонията на този етнос“⁹, тоест лъжите, върху които се основава оцеляването му.

- Във връзка с подбора за възпроизводство и на слабите мъже можем да определим въображението като процес на преднамерено създаване на различен модел на събитията, направен от тях.

Следователно можем да *определим лъжата като фантазията, която се представя като истина от слабите мъже с цел да бъдат избрани от жените за възпроизводство*.

⁸ Adam Schaff, „Език и познание“, изд. И. Захаропулос, Атина, стр. 82: „Границите на моя език означават границите на моя свят.“

⁹ Adam Schaff, виж по-горе, стр. 31.

По-точно:

Лъжата (на слабия) е чуждата истина (на силния).

И тъй, слабият е предизвикан да изговори сполучлива лъжа, за да бъде избран за възпроизводство.

ЦИВИЛИЗАЦИЯ И ЛЪЖА

Обратно на естествения подбор (оцеляване на силния - истина), цивилизацията (оцеляване на слабия - лъжа) е основана върху лъжата. Слабият мъж, за да оцелее, е предизвикан да лъже, за да бъде избран от жените и да се възпроизведе. Жените са предизвикани да проверяват кой мъж наистина е силен и кой лъже, за да направят правилния избор, сред лъжите да разпознаят истината, сред слабите да разграничат силния и да се сношат с него. От този процес възникват всички цивилизационни понятия като *знание, език, мисъл, смисъл*.

ЗНАНИЕ, МИСЪЛ¹⁰, ЕЗИК, СМИСЪЛ

Може би най-голямото творение на цивилизацията е лъжата. От нуждата от лъжа възникнали знанието, мисълта, езикът и смисълът. Анализът на всяко понятие е достатъчен за написването на отделна книга. Тук се споменава само процесът за образуването им и определенията им.

Нека да анализираме стъпка по стъпка „пътя“ на слабия мъж да се представи като силен пред жените.

ЗНАНИЕ

Слабият забелязал, че който убие мечката, е избран от жените (знание).

Слабият е разбрал, че за да бъде избран, трябва и той да убие мечката (знание).

Знание е разбирането, че всичко наоколо е истина. Човекът придобива знание, след като приеме всички обекти и събития за истина. Знанието е собственост на всички, даже и на учениците „зубрачи“, които не могат да отсъдят и да отделят истината от лъжата (виж смисъл).

¹⁰ Adam Schaff, виж по-горе, стр. 111: „Мисъл, казва Whorf, означава винаги мисъл на един език.“

МИСЪЛ

Слабият, не можейки да убие мечката, си представя, че я е убил (мисъл).

Слабият представя фантазията си като истина пред жените, за да го изберат за възпроизводство (лъжа).

Мисълта е представянето на фантазията (преднамерено създаване на копия на копията на природата, направени от мъжете, за да бъдат избрани от жените) като истина. Мисълта е изцяло мъжко творение с цел да се убеди жената в (лъжливите) способностите на мъжа - на слабия мъж, който иска да се представи като силен.

Разликата между фантазията и лъжата е явна. Фантазията е лъжа, която няма за цел да бъде изложена като истина. Жул Верн пише фантастика, понеже не се опитва да ни убеди, че лъжите, които описва, са истина.

ЕЗИК

Слабият описал лъжата като истина на жените (език).

Езикът е звуково описание на лъжата. Очевидно езикът е изява на изкуството, както рисуването, музиката, скулптурата, модата и т. н. Нуждата от изкуство (и от език) произлиза от неспособността на тялото да „лъже“. И езикът (като изкуството) е чисто мъжко творение.

Ако кажем на едно дете думите *човек, куче, хапя*, то ще разбере веднага „истината“: *Кучето ухапа човека*. За да излъжем обаче, като например: *Човекът ухапа кучето*, е необходим език с граматика и синтаксис, така че „истината“ и „лъжата“ да се изразяват по един и същи начин.

СМИСЪЛ

Смисълът е способността да се отдели истината от лъжата. Мисълта и езикът (изкуство) имат за цел да убедят жената в способностите (съмнителните) на мъжа. Жената трябва да различава сред множеството лъжи истината, така че да направи правилния избор. Смисълът е чисто женско творение, за да се разграничи „истината“ от „лъжата“. Според женския смисъл мъжете не се делят на „силни“ и „слаби“, разделят се на

„глупави“ и „умни“. Глупавите лъжат (което лесно се разкрива) и губят възможността да бъдат избрани, умните живеят с лъжите (които трудно се разкриват) и биват избрани от жените. Умният слаб мъж създава правдоподобна картина за себе си (успешна лъжа) и печели благоволението на жените за възпроизводство.

Щастлива е жената, която живее с успешната лъжа на мъжа:

Повярвай! Изживей лъжата ми!", са най-любовните слова, които може да изрече един мъж на една жена.

Мисълта (творение на лъжата) и смисълът (разкриване на лъжата) са основата на човешкото развитие в цивилизацията (лъжа). Както бързият лъв създава бързата антилопа и обратно, така и по-умният мъж създава по-умна жена и по-умната жена създава по-умен мъж.

Вярвам, че който и да е опит за тълкуване на произхода на по-горните понятия въз основа на природните критерии, а не на цивилизацията е обречен на неуспех.

ПАМЕТ И ИСТИНА – ЕПИЛОГ

По този начин езикът е носител на паметта по два начина:

Първият начин крие истини и лъжи. Предмет на историята е да разграничи истината от лъжата.

Вторият начин крие само истини, защото е несъзнателен. Предмет на етимологията е да открие скритата истина.

Всяко поколение (като мъжа) желае да предизвика възхищението на следващите поколения (на жената) със своите истински или и лъжливи постижения. По този начин социалната памет е пълна с истини и лъжи. Как може нашето поколение да разграничи истините от лъжите?

Не знам...